

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Desiderium pravum

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Mulier etiam beneficii devincta tenetur denunciare confessarium.

se vel in suis acceptis non teneri confessarium denunciare, cum hoc esset contra ius naturale. intinans omnibus gratitudinem, male dixit Sancius in select. disputat. 11. num. 55. hæc autem opinio temeraria iudicatur à Carolo de Bauc. & sanè destructiva. esset Sancti Tribunalis.

cati depositarium, qui frumentum, oleum, vel aliud depositum vsu consumptibile alienaret, si alias certus esset, se tantumdem eiusdem generis, & bonitatis habiturum, cum dominus repeteret, quia ex hoc nulli præiudicatur. Unde non obstante, quod magistratus prohibeat, ne frumentum ex horreo publico absque eius iussu extrahatur, potest nihilominus industrius officialis extrahere, si certus est, se æquè bona frumenta constitutis temporibus in promptu habiturum. Ita Laymann lib. 3. sect. 5. tract. 4. cap. 25. num. 3. part. 4. tract. 4. res. 08.

Sed hoc mitiga.

DEPOSITUM.

Quid sit depositum? Quid depositarius. Et de qua culpa tenetur.

1. Depositum est species contractus, qua aliquid alicuius fidei custodiendum traditur. Depositarius dicitur is, apud quem quid custodiendum deponitur.

2. Tenetur is diligentiam adhibere, ne depositum pereat. Et quidem, si nihil recipiat in mercedem, secundum Molfesum, summ. tom. 2. tractat. 12. cap. 15. num. 44. & DD. communiter, tenetur tantum de dolo, & lata culpa.

In foro conscientie scilicet hominum de culpa moralis.

tractat. 8. resolut. 74. Immo id etiam existimant cum Rebellio, part. 2. lib. 1. quest. 20. num. 11. contra Molinam tom. 2. tractat. 2. disputat. 527. & alios communiter, procedere in foro conscientie, si mercedem accipiat, ut sunt nautæ, cautionarij, & stabularij. Sed in foro externo tenentur de culpa levissima, ita Patuente l. Et ita, §. at hoc, ff. naut. caupo. ne ostium fraudibus patere. l. bid. Et part. 3. tractat. 6. resolut. 21. Et part. 4. tractat. 3. resolut. 30. in fine. Dubitans verò, an depositum culpa sua perierit, non tenetur ex supradictis ad restitutionem; quia in dubio peccatum non præsumitur. Et hoc maxime procederet, quando depositum factum esset in gratia deponentis. Ita Sanch. de matrimon. lib. 2. disput. 41. num. 17. & alii, part. 2. tractat. 6. resolutione 40. in fine. part. 4. tractat. 3. resolutione 30.

Et si dubitatur, an res sua culpa perierit, ad nihil tenetur.

Depositarius utens sine licentia domini saltem præsumpta censetur furari.

3. Depositarius re deposita utens, & eam alienans, sine expressa, vel præsumpta domini licentia, censetur furtum committere, ex l. 3. C. eod. Et ex Inst. de oblig. qua ex delicto nascunt. §. furtum. Ceterum non condemnationem gravis pec-

4. Depositarius, cui deponens aliquid debebat, non potest sibi ex deposito compensare: nam hoc prohibitum est, cap. bona fides, de deposi. ob fidelitatem in deposito requisitam. At, quamvis probabile sit, hunc textum obligare etiam in conscientia, ut docent Lublinus, sum. V. pecunia, num. 17. & alii, probabile tamen est etiam, obligare tantum in foro externo, quando depositarius alia via debitum sibi compensare non potest. Ita docent Lessius, de iustit. lib. 2. cap. 27. dub. 4. num. 16. Villalobos, conscient. tom. 2. tractat. 29. diff. 5. num. 2. Et tractat. 2. diff. 23. num. 3. & alii, part. 2. tract. 16. bile est ad resolutione 46. à §. non desunt. Et part. 3. tr. 5. mittere. resolutione 10. à §. Notandum. Et in addit. res. 1.

Depositum non admittit compensationem in foro exteriori.

5. Deponens pecuniam apud usurarium, quem scit pecunia, illa fœneratum, an peccet, vide verb. Scandalum, v. 12.

DESIDERIVM Præuum.

1. Desiderium præuum dicitur tendentia efficax voluntatis in obiectum malum absens, sub ea ratione, sub qua malum est. Sumit suam speciem ab obiecto, ut dictum est verb. Delectatio, num. 3.

Desiderium præuum quid? Et cuius speciei.

2. Itaque ait Balus tractat. 6. disputat. 4. punct. 1. numero 11. contra Navarum man. cap. 55. numero 10. desiderare non est illicitum desiderium desolatorum.

desire mor
te propin
qui ob bonu
heredita
tis.

Vel filiaru
ne inhone
stam nubant.

Aut etiam
infram
ongam in
firmite
manduca
temq. non
patiamur.

Et inimici
ad maius
malum sibi
vel nobis
vitandam
Quamquam
ab his desi
deris ab
stinendum
sit.

Non est mor
tale deside
rare pollu
tionem in
somnia ob
sanitatem.
Sed an pos
sit quis.

mortem naturalem propinqui, non ut
malum ipsius, sed ob aliquod emolu
mentum temporale ex eius morte sibi
secuturum, non esse peccatum mortale;
quia mors non desideratur, ut proximo
mala, sed ut bona desideranti. Et quibus
infert Azorius, tom. 1. lib. 3. cap. 12.
quasi. 2. a fortiori, licitum esse matri
desiderare mortem filiorum, eo quia
ob deformitatem, vel inopiam non
possint conformiter suo statui nubere,
&c. Et Saucius, disputat. 2. num. 9. lici
tum esse optare sibi, vel proximo mor
tem ad vitandam molestam infirmita
tem, mendicitatem, aut simile incom
modum, dummodo desideretur in fi
genda a Deo, non ab homine iniuste, vel
a demone, part. 3. tract. 5. resolutione 84.
Quod vltimum docet etiam Grabado in
2. 2. contr. 3. tract. 6. disputat. 2. sect. 4. num.
12. contra Nauarrum cap. 15. num. 15. be
ne addens, id extra casum magnæ a fli
ctiois non posse fieri sine mortali; quia
lædit charitatem sibi debitam cupiens
priuari magno bono, cuius homo non est
dominus, absque causa notabili. Et in
hoc peccatum sæpe incidunt muliercu
læ, si non excusantur ex defectu delibe
rationis part. 3. tr. 14. resolut. 92.

3. Notat insuper Mendoza de spe, &
charit. vol. 2. disputat. 153. sect. 4. §. 48. pos
se nos aliquid mali optari inimico, quod
sit aptum ad vitanda maiora sua, vel no
stra mala. Et sic posse nos desiderare, ut
Deus mortem illius acceleret, si melio
rem viuendi normam non sit captatu
rus, vel si inique, & quidem irreparabili
ter, est nos vexaturus: quia id est desi
derare bonum, & sibi, & nobis: sed hæc
non sunt consulenda, ne corruptæ ira
scibili laxentur habent, part. 3. tra
ctat. 13. resolutione 89. §. Qui et
iam.

4. Item desiderare pollutionem in
somnia ad aliquem bonum finem, & de
ea eueniente gaudere, non est peccatū
mortale. Vide V. Pollutio, num. 9.

5. Super sunt duo dubia. Primum: An
optare, ut quod est intrinsecè malum,
non sit malum, si peccatum mortale?
Et non semper esse ait Vasq. in 1. 2.

disp. 116. c. 2. sed attendendum esse mo
rtuum: itaque non esse mortale, si quis
sæpius in fornicationem ex fragilitate
incidens optaret illam esse licitam, Sed
Sanchez summ. tomo 1. lib. 1. cap. 2. num. 23.
contra tenet: nam hoc esset, velle mu
tare ordinem, & bonum totius naturæ
ob suum bonum particulare, quod est
dissentaneum rectæ rationi, part. 3. tract.
7. res. 47.

6. Secundum dubium. An voluntas, Aut deside
seu desiderium conditionatum circa rare malū
rem naturaliter interdictam sit mortale: intrinsecè.
v. gr. si quis dicat: Occiderem inimicum, cum condi
tione si non tione si non
Deum offenderem, Layman lib. 1. tr. 3. tione si non
cap. 6. num. 10. & alij affirmatiuè respon
dent, quia actus similes nō possunt præ
scindere a malitia: & conditio illa inuo
luit contradictionem, sed Vasquez in
disp. 116. c. 2. num. 4. respondent negatiuè,
quando conditio tollit omne malum, ut
supradicta, secus si non auferatur totum,
esset hic actus: Occiderem inimicum nisi
supplicium primum, ibid. §. Notandum.

DETRACTIO.

† **D**etractio est, cū quis proxi. Detractio
mi famam dehonestat cum quid?
intentione nocendi. Fit autem oſto Et quot mo
modis, quatuor circa malum, & quatuor dis contin
circa bonum proximi, qui continentur gar?
his versibus:

Imponens, auget, manifestans, in mala
verrens,
Qui negat, aut minuit, tacuit, laudatque
remisid.

2. Est detractio ex suo genere pecca
tum mortale quia est contra iustitiam. Est ex suo
Potest tamen esse veniale ex leuitate genere pec
materiz, ut si quis narraret leuem alte catū mor
talis.
rius imperfectionem, Ita Lessius lib. 2. c.
11. disp. 3. num. 1. Limita tamen nisi leuis
imperfectio narraretur de tali persona,
ut reputaretur grauis: Item ordinariè Sed aliquā
loquendo, non est mortale narrare defe do sit leue
ctus naturales animi, aut corporis, ut es. ex leuitate
se ignatum, parui ingeni, aut esse cocū, materiaz
gibbosum, &c. Et Petrus Nauarrali. 2. c. ut si nar
Mm 3. 4. n. 307.

